

AGORANOMI

Deze rubriek staat open voor iedereen die op het gebied van de ruimtelijke ordening en de gebouwde omgeving iets wil aankondigen of bespreken. Kopij en materiaal opsturen naar de redactie.

Samenstelling: Ronald Klip en Ed Slotboom

BALANS

Verreweg het grootste deel van de na-oorlogse nieuwbouw in Nederland is niet door een landelijk bekende architect ontworpen, maar door één van de talloze kleine en middelgrote architectenbureaus. Daarom kan het nuttig zijn eens kennis te nemen van het werk (en de ontwikkeling hierin) van zo'n bureau. In *Balans tussen architectuur en stedenbouw* wordt een beeld geschetst van het bureau Margry te Breda. Donald Lambert levert een algemeen overzicht van de na-oorlogse architectuur en stedenbouw, waarna een overzicht volgt van een aantal werken van het bureau.

Balans tussen architectuur en stedenbouw; ontwikkelingen in Noord-Brabant en Nederland tussen 1950 en 1990. Uitgeverij Polis, ISBN 90-72295-02-1, prijs in de boekhandel f 15,-.

TOPLOCATIES

Nederlandse steden zullen als kantoorlocaties waarschijnlijk nooit in het rijtje Tokio, New York, Frankfurt, Londen en Parijs opgenomen worden. In die steden bevindt zich een enorme concentratie van zakelijke en financiële dienstverlening, en liggen de huren op een voor Nederland onvoorstelbaar niveau: soms wel 3000 gulden per m² per jaar (Amsterdam-Zuid: 400 gulden). Wel heeft een aantal locaties de mogelijkheden om zich tot hoogwaardige kantoorlocaties te ontwikkelen. Dan dient een verdere versnippering van locaties wel tegengehouden te worden, aldus de auteurs van *Toplocaties: produktiemilieu en investeringsmilieu*. Hierin worden toplocaties van twee kanten be-

naderd: vanuit de belegger, en vanuit de kantoorgebruiker. Verder wordt gewezen op de risico's van grote projecten als de IJ-oeveren en de Kop van Zuid: er zijn maar weinig voorbeelden van locaties die vanuit het niets ontwikkeld zijn, en die groot genoeg zijn geworden om zich toplocatie te mogen noemen.

R.T. Lie en A. Bongenaar:

Toplocaties: produktiemilieu en investeringsmilieu.

Stichting Beleggings- en Vastgoedkunde, Amsterdam, ISBN 90-73440-04-1, prijs f 29,50.

MARKTGERICHT ONDERHOUD

De woningmarkt raakt verzadigd en de woonconsument wordt steeds kritischer. De tijd van grootschalige nieuwbouwprogramma's ligt achter ons, zodat de kwaliteit van het beheer van de woningvoorraad steeds belangrijker wordt. De noodzaak om het onderhoudsbeleid meer op de markt te richten is ook voor de woningcorporaties duidelijk. Dit onderhoudsbeleid was tot voor kort gebaseerd op technische overwegingen, maar komt nu ten dienste te staan van het verhuurbeleid van de corporatie. Welke middelen de woningcorporatie daarbij ter beschikking staan, wordt uitgelegd in *Marktgericht onderhoudsbeleid*, een publicatie uit de reeks Woningraad-Extra van de Nationale Woningraad (NWR). De uitgave bevat tevens informatie over de manier waarop de woningcorporaties gestalte denken te geven aan dit marktgericht onderhoudsbeleid, en is zodoende ook interessant voor de toeleveranciers van corporaties.

De uitgave is te bestellen bij de afdeling Publicaties van de NWR, Marktenlaan 1, 1305 AB Almere, tel. 03240-91911. Prijs f 31,50.

MILIEUKUNDE

Ook aan de Katholieke Universiteit Brabant is een vakgebied Natuur- en milieuvraagstukken opgericht. In verband hiermee zijn twee bijzondere hoogleraren benoemd: dr. N.J.M. Nelissen en dr. W.A. Hafkamp. De inaugurele rede, respectievelijk getiteld *Afscheid van een vervuilde samenleving* en *Contouren van een schone economie*, zijn gebundeld en uitgegeven.

Uitgeverij Kerckebosch te Zeist, ISBN 90-6720-096-4, prijs in de boekhandel f 16,-.

STICHTING RECREATIE (1)

De Stichting Recreatie, platform voor zestig organisaties op het gebied van recreatie, toerisme en daaraan verwante sectoren, heeft voor dit jaar een groot aantal projecten gepland. Zo zal worden nagegaan op welke manier de plannen, om een centraal informatiepunt voor recreatiemobiliteit op te richten, het best ingevuld kunnen worden (zie ook *elders in deze AGORA*).

Verder zijn er plannen voor het ontwikkelen van een campagne ter bevordering van natuurvriendelijk gedrag van berijders van all-terrain-bikes, het ontwikkelen van een beleidsvisie voor de waterrecreatie in het rivierengebied (zie ook *AGORA 1-1991: Agoranomi*) en het opzetten van een communicatienetwerk voor de belangenbehartiging van toerisme in de landinrichting.

STICHTING RECREATIE (2)

Eind vorig jaar werd de eerste cursus *Recreatiemanagement voor non-profitorganisaties* gehouden. De cursus werd ontwikkeld door het Dienstencentrum voor Toerisme en Verkeer, in nauwe samenwerking met de Stichting Recreatie en het Overleg Samenwerkingsorganen Openluchtrecreatie. De eerste sessie van de cursus mocht zich verheugen in een grote belangstelling. Daarom is besloten de cursus, die vier dagen duurt, nog enkele malen aan te bieden. Aan de hand van praktijkvoorbeelden wordt ingegaan op marketing en promotie van de organisatie en op het ontwikkelen van beleidsplannen. De komende cursussen starten op 13 maart en 9 oktober. De kosten bedragen f 900,- per persoon.

Meer informatie over de projecten en de cursus bij de Stichting Recreatie, Statenplein 1, 2582 EW Den Haag, tel. 070-3500111.

1970-1990

Ruimtelijke ordening is een beleidsveld dat in de loop der jaren steeds veelomvattender is geworden - zeker wat het aantal taken van de rijksoverheid betreft. Na de oorlog werden, naast de ruimtelijke inrichting, het streven naar een betere verdeling van de welvaart over het land (het regionaal sociaal-economisch beleid) en, recentelijk, de aandacht voor het milieu verantwoordelijkheden van het rijk. Een complexe materie, waarvoor nauwelijks

een wetenschappelijk fundament bestaat. Een samenhangende benadering ontbreekt. In de bundel *Samenhang en ontwikkeling* wordt gepoogd een beeld te schetsen van de continue spanning tussen beleid en realiteit, en wordt de schommelende inneming van de overheid in het genoemde probleemveld besproken. Dit gebeurt met een selectie van artikelen van prof. dr. J.G. Lambooy en dr. E.J. Prins uit de periode 1970-1990.

Een uitgave van de Stichting Beleggings- en Vastgoedkunde te Amsterdam. Prijs f 39,-, ISBN 90-73440-03-3.

TITANIC-SCENARIO?

Het milieu staat de laatste tijd iets minder in de schijnwerpers, maar dat neemt niet weg dat de leefbaarheid van onze omgeving nog altijd serieus bedreigd wordt. Naast het aanpakken van actuele problemen, moet vooruit gekeken worden naar toekomstige ontwikkelingen en vooral naar het milieubeleid dat die ontwikkelingen op het juiste spoor moet zetten. Welk milieubeleid dient ontwikkeld te worden om ook in de volgende eeuw op duurzame wijze te kunnen leven? Deze vraag staat centraal in *Het milieu: denkbeelden voor de 21ste eeuw*. De Commissie Lange Termijn Milieubeleid (CLTM), een adviescommissie van de minister van VROM, heeft een groot aantal onderzoekers gevraagd bijdragen te leveren aan dit werk. Mede door een heldere opbouw is een boeiend boek ontstaan, dat de lezer doet realiseren dat ons - met of zonder ingrijpend beleid - heel wat te wachten staat.

Uitgeverij Kerckebosch te Zeist, ruim 600 pagina's, ISBN 90-6720-091-3. Prijs in de boekhandel f 49,50.

ARCHITECTUUR-BELEID

Vooruitlopend op het verschijnen van de Nota Architectuurbeleid van de ministers van VROM en WVC (in de loop van dit jaar) wordt op 12 en 13 april in Groningen een symposium gehouden onder de titel *Architectonische kwaliteit als opdracht voor openbaar bestuur*. Tijdens deze dagen wordt ingespeeld op de toenemende belangstelling bij bestuurders voor de kwaliteit van architectuur en stedenbouw, door het uitwisselen van kennis, ervaring en informatie met betrekking tot het bevorderen van architectuur op lokaal niveau. Ook de uitvoe-

Sydney: ruim duizend gulden per m² per jaar.
Foto: Ed Slotboom.

ring van een dergelijk beleid komt aan de orde. Naast inleidingen en workshops worden excursies naar onlangs voltooide bouwprojecten in de stad Groningen gehouden. Het symposium wordt georganiseerd door het Nederlands Architectuurinstituut (NAI), het ministerie van VROM en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Inlichtingen bij het NAI, tel. 010-4361155. Deelnamekosten: f 500,- excl. btw.

GEOPLAN

Geoplan organiseert dit jaar een groot aantal cursussen en studiedagen over uiteenlopende onderwerpen. Een greep uit het ruime aanbod: een vierdaagse basiscursus *Milieu-effectrapportage*, in Amsterdam (18, 19, 25 en 26 maart), en in Deventer (22 mei) een studiedag *Cultuuroerisme: kansen en risico's*.

Steeds meer overheden, organisaties en bedrijven zijn verplicht een Milieu-Effectrapport (M.E.R.) op te stellen. In de vierdaagse cursus wordt het hoe en waarom van een M.E.R. besproken en onder leiding van docenten, die veel ervaring hebben met het maken van zo'n M.E.R., worden alle onderdelen geoefend. De studiedag Cultuuroerisme maakt duidelijk waar de reële mogelijkheden voor stedelijk toerisme liggen. Hoe ontstaat een goede balans tussen het aantrekken van toeristen enerzijds en een goed woon- en leefmilieu anderzijds? Nu stedelijk toeristisch beleid een feit is, kunnen de grenzen van dat beleid zichtbaar gemaakt worden. De prijzen zijn respectievelijk f 1995,- en f 555,- (inclusief documentatie, consumpties en lunch).

Meer informatie over deze en andere cursussen bij Geoplan, Weteringschans 12, 1017 SG Amsterdam, tel. 020-6247599.

HETERODOX

De regionale verschillen op de Nederlandse arbeidsmarkt zijn vooral een gevolg van pendel en investeringen. Dat is de conclusie van het proefschrift *Spatial labour markets in the Netherlands*

door Lambert van der Laan. Op basis van verschillende arbeidsmarkttheorieën wordt in het onderzoek het zogenaamde heterodox-model ontwikkeld. Analyse met dit model wees uit dat migratie en regulering van vraag en aanbod relatief weinig bijdragen aan de regionale verscheidenheid van de arbeidsmarkt. De verschillen zijn veel meer een gevolg van de pendel van werknemers en investeringen in bepaalde regio's. De resultaten van het onderzoek verschaffen inzicht in de factoren die van belang zijn voor het regionaal arbeidsmarktbeleid. Het boek is uitgegeven door Eburon in Delft en kost 45,-.

Inlichtingen bij L. van der Laan, Economisch-Geografisch Instituut van de Erasmus Universiteit Rotterdam, Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam, tel. 010-4081464.

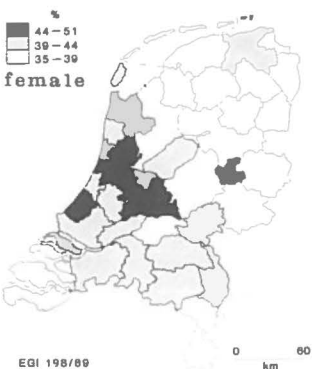
TELEGROENTEN

De ruim 4000 Westlandse glastuinbouwers hoeven hun producten in de toekomst niet langer naar de veiling te brengen. De TU Delft heeft in opdracht van het Nutsbedrijf Westland NV de mogelijkheden voor het gebruik van telematica voor de handel in kasproducten onderzocht. De tuin-der kan met een geavanceerd tele-video-veilsysteem beelden van en informatie over het product naar de veiling sturen. Dit heeft belangrijke logistieke voordelen: geen verstoppingen meer op de veiling, en het product gaat rechtstreeks en dus sneller naar de afnemer. Voor een glastuinbouwbedrijf is het dan niet meer noodzakelijk om in de nabijheid van een veiling gevestigd te zijn. Het communicatienetwerk dat hiervoor gebruikt moet worden, biedt ook mogelijkheden voor een centraal geregelde klimaatbeheersing en het op afstand bewaken en besturen van teeltprocessen.

Het onderzoek werd uitgevoerd door de faculteit Wijsbegeerte en Technische Maatschappijwetenschappen en de faculteit Industrieel Ontwerpen.

EGI 107/89

EGI 198/89

0 60 km

Het aantal werkenden als percentage van de beroepsbevolking verschilt sterk per regio en geslacht.

AMSTERDAMSE SOCIAAL-GEOGRAFISCHE STUDIES

32

Gelijke kansen voor allochtonen op een baan?

B.T.J. Hooghiemstra, K.W. Kuipers, Ph.J. Muus

De hoge werkloosheid onder allochtonen kan voor een deel verklaard worden door het gemiddeld lage opleidingsniveau op een arbeidsmarkt die in steeds sterkere mate een beroep doet op geschoolde arbeidskrachten. Dit onderzoek laat zien dat laaggeschoolde minderheden door processen van werving en selectie nog minder kans hebben op een baan dan laaggeschoolde autochtone Nederlanders.

Een deel van het probleem wordt veroorzaakt doordat het zoekgedrag van sommige minderheidsgroepen slecht aansluit op het wervingsgedrag van bedrijven en omgekeerd. Maar zelfs zij die de wervingskanalen van de bedrijven goed benutten worden lang niet altijd in gelijke mate ook via deze kanalen aangenomen. Minderheden worden eerder via een uitzendbureau (waaronder ook START) in dienst genomen. Vaste banen via advertenties komen eerder toe aan autochtone Nederlanders. Een niet gering deel van de selecteurs blijft een aanzienlijk aantal vooroordelen ten aanzien van allochtonen mee te laten spelen bij de selectie. De conclusie van dit onderzoek luidt dat kansen van laaggeschoolde allochtonen worden beperkt door processen van werving en selectie.

Amsterdam, 1990, 126 pp.
ISBN 90-6993-056-0
Prijis f 19,50

U kunt publikaties uit deze reeks bestellen door overmaking op postgiro nr. 5032413 t.n.v. Vakgroep Sociale Geografie, UvA onder vermelding van Publikatie ASGS en het betreffende nummer.

EGIS '91

Van 2 tot en met 5 april wordt in Brussel de tweede *European Conference on Geographical Information Systems (EGIS)* gehouden. Het doel van de conferentie is het bijeenbrengen van onderzoekers, ontwikkelaars, verkopers en gebruikers van Geografische Informatiesystemen, zodat kennis, ervaring en ideeën uitgewisseld kunnen worden.

Het programma bestaat uit een reeks lezingen, culturele en technische excursies, een grote tentoonstelling en diverse workshops. De keuze voor Brussel is niet toevallig. De 'hoofdstad van Europa' biedt immers veel mogelijkheden voor excursies. Belangrijker is echter dat verwacht wordt, dat Geografische Informatiesystemen in de toekomst nieuwe Europese initiatieven voor bestuur en planning zullen ondersteunen. Een GIS kan bijdragen tot een gemeenschappelijke benadering voor het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, stedelijke en landelijke herstructurering en rehabilitatie van het milieu, aldus de organisatoren.

Meer informatie over het programma, toegangsprijzen etc. bij de Rijksuniversiteit Utrecht, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, Postbus 80115, 3508 TC Utrecht, tel. 030-534261.

ECOREGIO BREDA

Volgens de Eo Wijersstichting zal de komende jaren in de ruimtelijke ordening de nadruk liggen op de zorg voor het milieu en de bescherming en ontwikkeling van natuur en cultuur. Dit beleid moet vertaald worden in een ruimtelijke planning van stad en land, waarin een integrale ecologische benadering centraal staat. De gevolgen van het beleid zullen nogal ingrijpend zijn. Zo kan het integratieproces van stad en land leiden tot andere stadsstructuren, en tot een nieuw evenwicht tussen wonen en werken. Bovendien zal een herstructurering van de landbouwproductie en allerlei andere kringloopprocessen, zoals het water- en energiebeheer en hergebruik van materialen, optreden. De Eo Wijersstichting vat deze thematiek samen onder de noemer 'ecoregio'. Volgens de stichting biedt de regio Breda goede mogelijkheden om het voorgestelde beleid op een stadsgewestelijk niveau nader uit te werken. Met de prijsvraag *Het stromende stadsgewest; vormgeven aan de ecoregio Breda* nodigt de stichting iedereen uit oplossingen voor de geschetste problematiek aan te geven.

Meer informatie over de prijsvraag, inschrijving etc. bij de Eo Wijersstichting, Postbus 30833, 2500 GV Den Haag, tel. 070-3469652.